

Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden vakavat loukkaantumiset

Roni Utriainen

Esityksen sisältö

- Miksi keskitytään vakaviin loukkaantumisiin?
 - määritelmä ja tilastointi?
- Vakavat loukkaantumiset muuttavat käsitystä jalankulun ja pyöräilyn turvallisuudesta
- Näin meillä - entä muualla

Miksi vakavat loukkaantumiset?

- Tieliikennekuolemat saavat suurimman huomion
-> määrittävät turvallisuustilannetta
- Onnettomuuden seuraukset ”pienestä kiinni”
 - Vrt. lievä louk. / vakava louk. / kuolema
- Vuositason kustannukset yhteiskunnalle (Tervonen 2016):
 - Kuolemat: n. 600 milj. €
 - Vakavat: n. 400 milj. € (ei koko totuus)

Mitä vakava loukkaantuminen tarkoittaa?

- Kuusiportainen AIS-asteikko (Abbreviated Injury Scale)
- Vakavin vamma määrittää kokonaisvakavuuden (Maximum AIS = MAIS)
- Vakava loukkaantuminen: vähintään luokkaa 3 vastaava yksittäinen vamma (MAIS 3+)
- Lievä loukkaantuminen: MAIS 1-2

Mitä vakava loukkaantumien tarkoittaa?

AIS-luokka	Vakavuus	Esimerkkejä vammoista
1	Lievä (minor)	Eri kehonosien pinnalliset vammat ja palovammat
2	Kohtalainen (moderate)	Pienempien luiden murtumat, sisäisten elinten vammat, sijoiltaan menot sekä nyrjähdykset
3	Vakava (serious)	Kaulavammat sekä isojen luiden murtumat ja amputoinnit
4	Vaikea (severe)	Kallonsisäiset vammat, verisuonivammat ja lonkan tai reiden amputointi
5	Kriittinen (critical)	Kallonsisäiset vammat tai kaulan alueen murskavamma
6	Kuolettava (unsurvivable)	Kuolettavat pään, kaulan ja rintakehän alueen vammat

Miten tilastoidaan?

- Vakavat loukkaantumiset tieliikenneonnettomuustilastossa vuodesta 2014
- Perustuu poliisin raportoimiin tietoihin, joihin yhdistetään tieto vammoista sairaalatilastoista
- Sairaaloiden tietokannassa enemmän vakavia loukkaantumisia kuin poliisin tiedoissa
 - Virallista tilastoa täydentävä aineisto

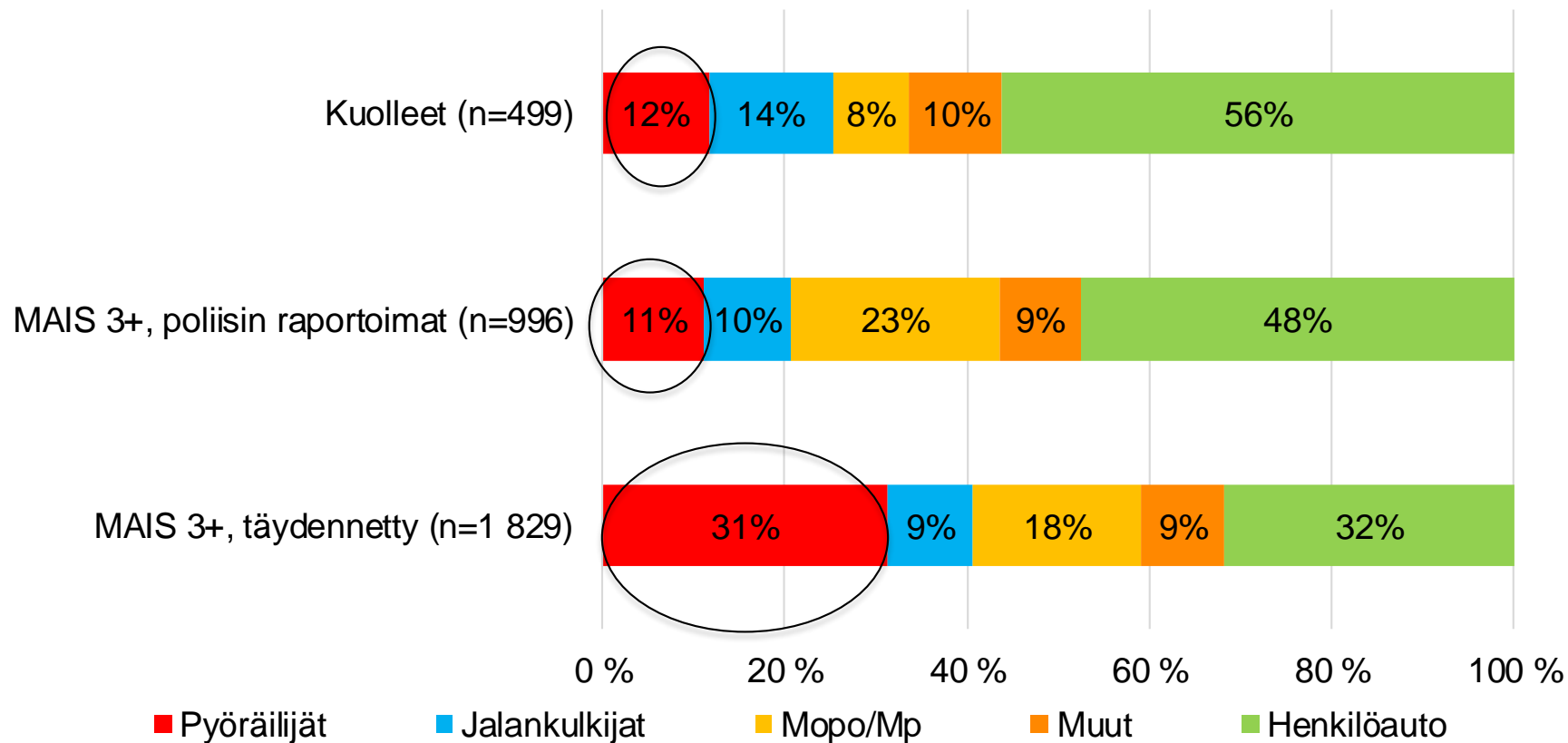
Suomen tilanne

	Kuolleet	Vakavat	KV-summa	Vakavat*
2014	229	519	748	953
2015	270	477	747	876
2016	256	-	-	-
		x 2		x 4

* Virallista tietoa täydennetty vain sairaalan tiedossa olevilla tapauksilla

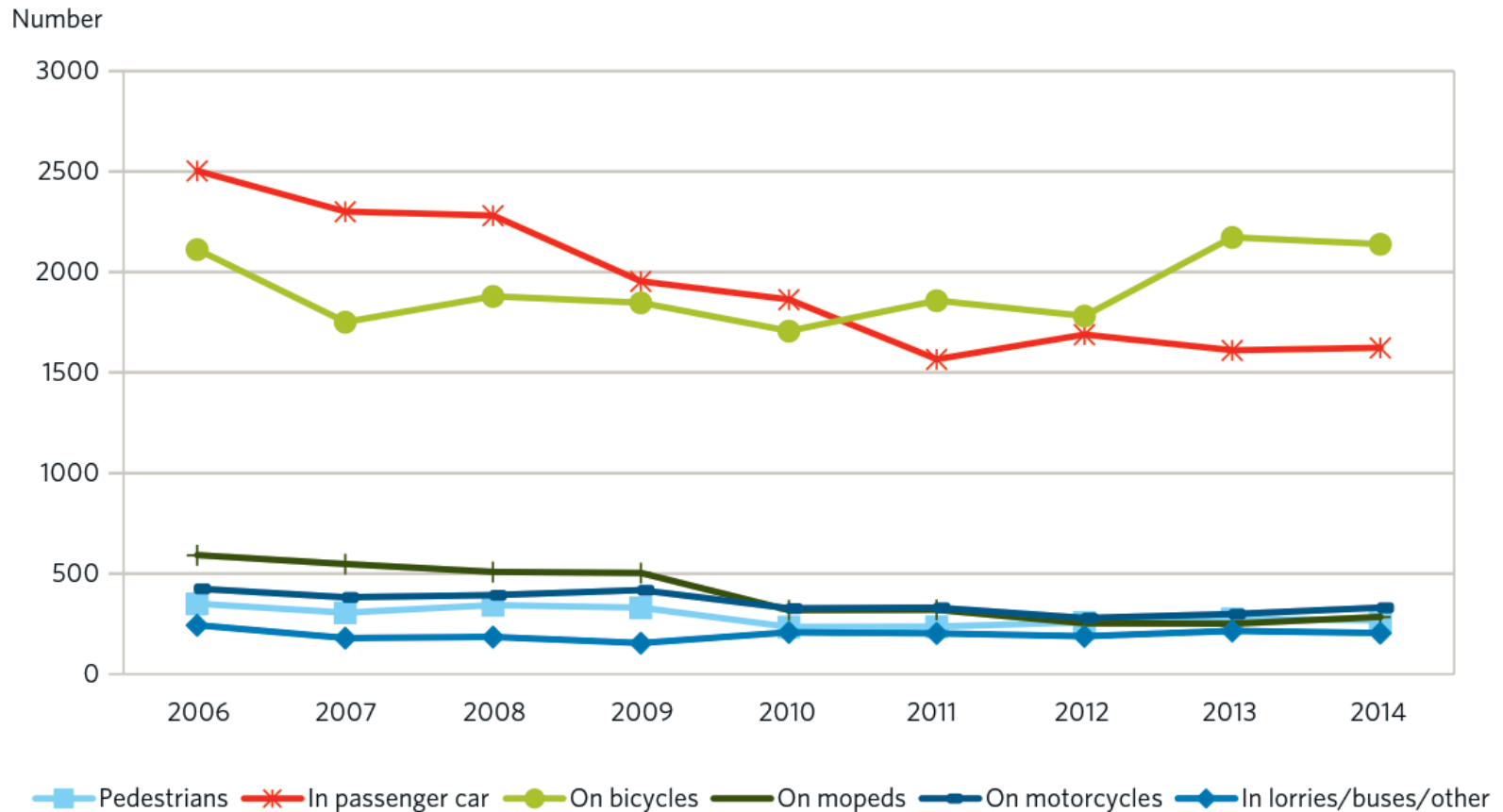
Lähde: Tilastokeskus 2017; Kokkonen 2017

Vakavat loukkaantumiset Suomessa vuosina 2014-2015

Lähde: Tilastokeskus 2017; Kokkonen 2017

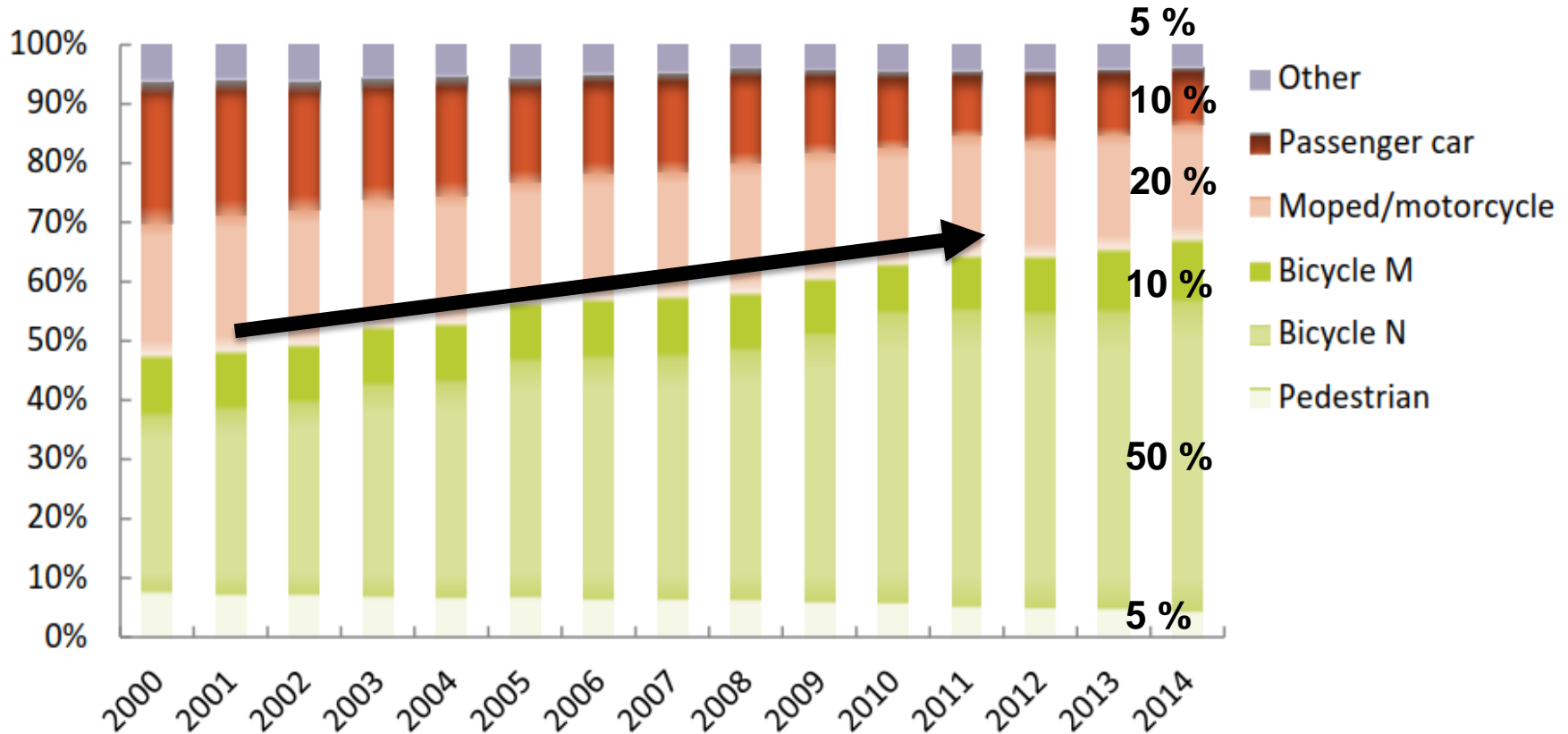
Vakavat loukkaantumiset Ruotsissa

Lähde: Trafikverket 2015

Vakavat loukkaantumiset Alankomaissa

Lähde: SWOV 2015

Määritelmän yhdenmukaisuus

Pyöräilijöiden osuus vakavista loukkaantumisista eri määritelmillä:

- Suomi: **11 %** (MAIS 3+, virallinen), **31 %** (MAIS 3+)
- Ruotsi: **10 %** (Poliisi), **32 %** (MAIS 3+), **53 %** (MAIS 2+)
- Alankomaat: **59 %** (MAIS 2+)

-> EU:ssa MAIS 3+ yhteiskäyttöön

-> Muita määritelmiä ei kuitenkaan tulisi unohtaa

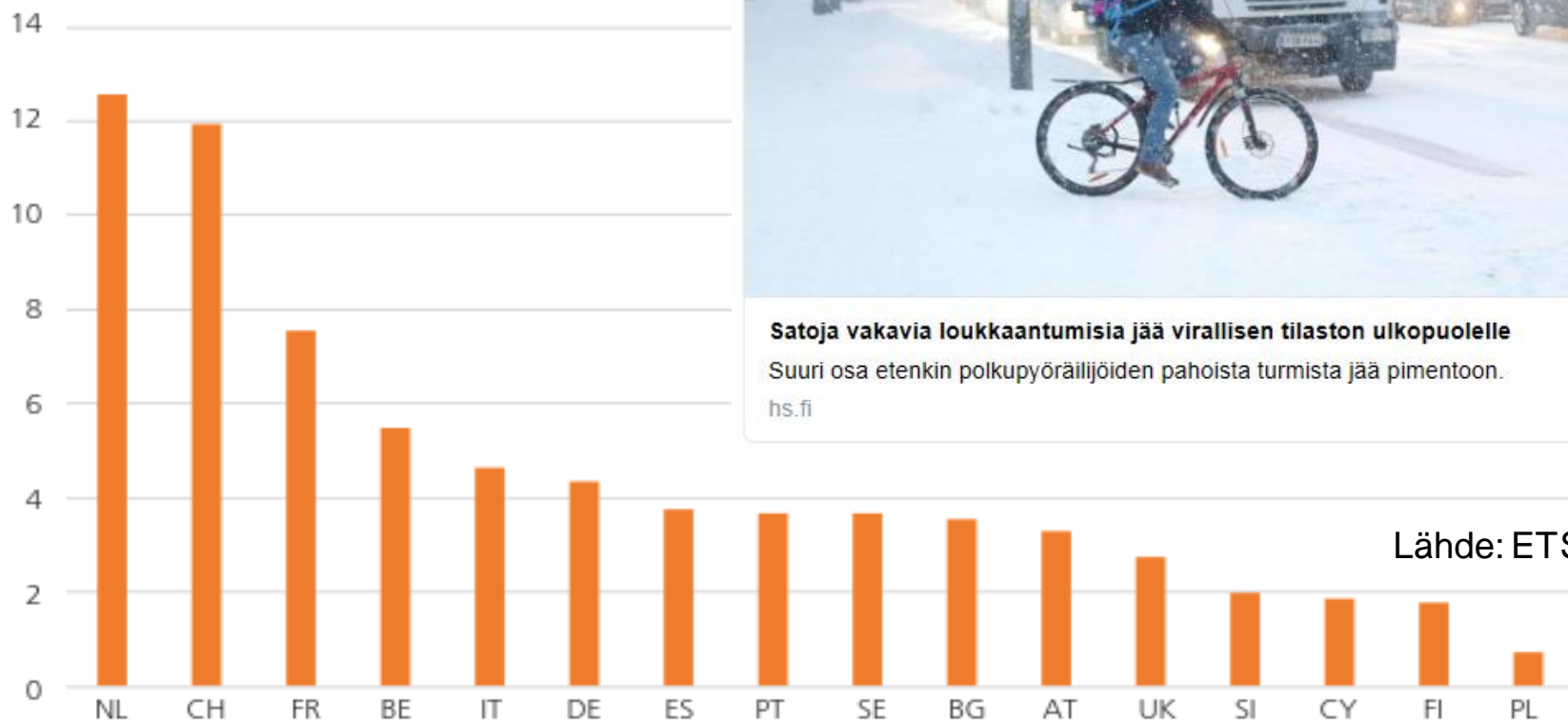
Maiden välinen vertailtavuus

ETSC ETSC
@ETSC_EU

Seuraa

#Finland: Hundreds of serious road traffic #injuries excluded from the official statistics, study shows

Vakavat loukkaantumiset (MAIS 3+) / Kuolleet

Satoja vakavia loukkaantumisia jää virallisen tilaston ulkopuolelle
Suuri osa etenkin polkupyöräilijöiden pahoista turmista jää pimentoon.
hs.fi

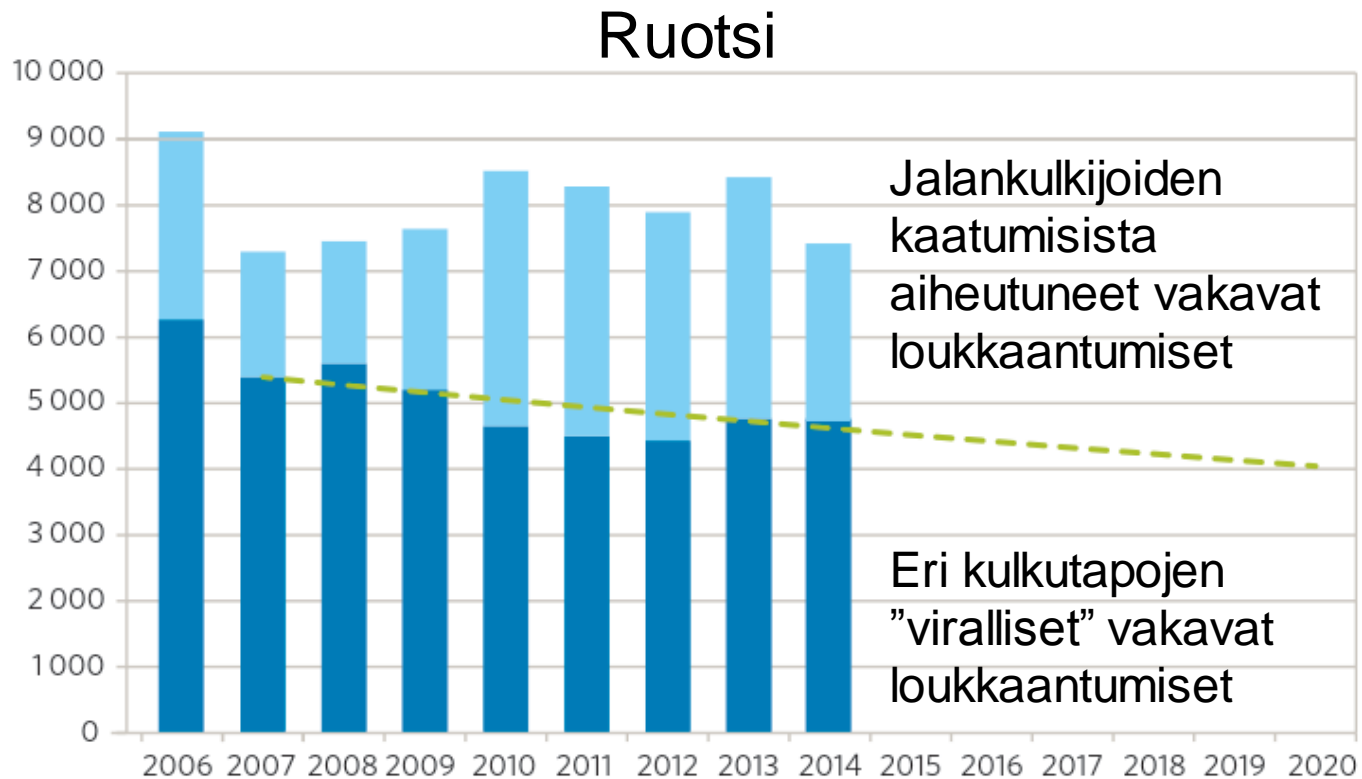
Lähde: ETSC 2017

Jalankulkijoiden vakavat loukkaantumiset

- Suomessa vuosittain 10 %:n osuus
 - Virallisesti 50kpl/vuosi, täydennettynä 90kpl/vuosi
- Jalankulkijoiden kaatumiset ja muut ”yksittäisonnettomuudet” eivät ole tieliikenneonnettomuuksia
 - > tulisiko ne silti huomioida?

Jalankulkijoiden vakavat loukkaantumiset

Lähde: Trafikverket 2015

Vakavat loukkaantumiset - täydentävää tietoa turvallisuustilanteesta

- 1/3 vakavista loukkaantumisista pyöräilijöille
 - näistä noin 45 % ”tuntemattomia”
- Tulisiko jalankulkijoiden yksittäisonnettomuudet huomioida?
 - Ruotsissa noin 90 % jk:n vakavista ei tieliikenneonnettomuuksia
- Miten saadaan luotettavaa tietoa turvallisuuden parantamiseksi?

